

Consultatieverslag *Wijziging Waterbesluit algemene regels windparken op zee*

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft de conceptversie van het besluit tot wijziging van het Waterbesluit in verband met de vereenvoudiging en uniformering van regels voor windparken op zee in de periode van 2 tot en met 30 september 2014 opengesteld voor openbare internetconsultatie.

Het conceptbesluit introduceert algemene regels voor windparken op zee. Het betreft niet-locatiespecifieke vereisten voor de bouw, exploitatie en verwijdering van windparken op zee ter bescherming van het rijkswaterstaatswerk Noordzee met het oog op veiligheid en milieu. Het doel hiervan is het vereenvoudigen van de uitvoeringspraktijk: eenduidige, transparante algemene regels, die een optimale bescherming van de Noordzee bieden, met een minimum aan administratieve lasten voor de windsector.

De consultatie heeft 12 reacties opgeleverd, waarvan 10 openbaar. Reacties zijn afkomstig van de betrokken sector waaronder bedrijven (Gasunie transportservices b.v., Gemini, Havenbedrijf Rotterdam, TenneT TSO b.v.) en belangenorganisaties (Nederlandse Windenergie Associatie (NWEA), de Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie (NOGEPA) namens de mijnbouwsector, Dorpsraad Bergen aan Zee), politieke partijen CDA Zandvoort en VVD Zandvoort, Gemeente Zandvoort en 2 particulieren. De reacties van de windsector en TenneT hebben met name betrekking op de technische aspecten van de ontwerpregels. Reacties vanuit kustgemeenten zien voornamelijk op de effecten van windparken nabij de kust.

Algemeen

NWEA en TenneT spreken hun waardering uit voor dit initiatief om de regels te standaardiseren, te versimpelen en te verduidelijken. Door het verminderen van investeringsrisico's en het aantrekkelijker maken van het investeringsklimaat draagt het bij aan de kostprijsreductie van elektriciteit van wind op zee. TenneT vraagt aandacht voor haar verwachte toekomstige rol als netbeheerder op zee, waardoor de aansluitsituatie van windparken op zee zal wijzigen. NOGEPA vindt dat de mijnbouwsector onvoldoende is betrokken bij de totstandkoming van het conceptbesluit. NOGEPA wenst dat mijnbouwsector uitdrukkelijk in de bepalingen wordt genoemd als te beschermen belang. Enige kustgemeenten en particulieren toonden zorgen over de borging van de belangen van kustgemeenten, bewoners en ondernemers.

De belangrijkste ontvangen reacties op het besluit volgen hieronder op hoofdlijnen en in willekeurige volgorde. Per thema is een korte toelichting van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) gegeven.

Sociaal-economische effecten

De fracties van CDA en VVD Zandvoort en gemeente Zandvoort merken op dat door de belangenafweging die is gemaakt bij de bedrijfseffectentoets voorbij is gegaan aan de sociaaleconomische effecten van deze algemene regels. Doordat de regels eveneens van toepassing zullen zijn op mogelijke windmolenparken binnen de 12-mijlszone zijn de belangen van kustgemeenten, bewoners en ondernemers onvoldoende geborgd, vinden ze.

De dorpsraad Bergen aan Zee vraagt het ministerie nader aan te geven op welke manier in de voorgestelde regeling met de belangen van de bewoners van de kustdorpen, en strandtoerisme rekening wordt gehouden. Indien een en ander in andere regelingen verankerd ligt, horen zij dat graag.

Een respondent stelt dat dit concept-besluit uitsluitend bouwers van windparken bevoordeelt, en niet de betrokkenen die er fysiek mee geconfronteerd worden.

Toelichting ministerie van IenM:

De algemene regels in het concept-besluit zien slechts op bepaalde activiteiten ter bescherming van bepaalde belangen in het kader van de bouw, exploitatie en verwijdering van windparken. De algemene regels vervangen niet de afweging ten aanzien van de locatie of ten aanzien van belangen als de bescherming van de vrije horizon. Deze zaken worden onder het huidige stelsel meegenomen in de afweging in het kader van de vergunningverlening op grond van de Waterwet. In het toekomstige stelsel is beoogd dat deze belangen worden meegenomen bij de onder dat stelsel vallende locatiespecifieke besluitvorming.

Artikel 6.16d staat niet toe dat wijzigingen aan het windpark worden aangebracht die niet in overeenstemming zijn met de voor het windpark geldende vergunning. De kenmerken van de turbines (turbinetype) maken deel uit van de vergunning. Het is dus ook niet zo, dat procedures als in het aangehaalde voorbeeld, onder de algemene regels kunnen worden omzeild. Wijziging van de vergunning blijft in die gevallen noodzakelijk.

Begrippen

Zowel NWEA als TenneT betogen dat begripsomschrijvingen moeten worden aangepast om onduidelijkheid over het toepassingsbereik van de algemene regels te voorkomen. Dit betreft met name de vraag of de regels van toepassing zullen zijn op eventuele toekomstige kabels en transformatorstations van anderen dan de windparkeexploitant.

Toelichting ministerie van IenM:

De algemene regels zien alleen op de kabels van de exploitant. Het openbare elektriciteitsnet, dat in de toekomst mogelijk strekt tot in de EEZ, valt niet onder deze algemene regels. Alle eisen ten aanzien van een dergelijk net, inclusief de bij dat net behorende transformatorstations, blijven onderdeel van de watervergunning van de netbeheerder. Ter verduidelijking van het toepassingsbereik van de algemene regels is het begrip exportkabel met begripsomschrijving in het besluit opgenomen en is de formulering van enkele bepalingen aangepast. Hieruit blijkt dat de exportkabel geen deel uitmaakt van het windpark en dat de regels in het besluit over exportkabels slechts betrekking hebben op de kabel van de exploitant. Verder is het artikel over de exportkabel aangepast naar aanleiding van opmerkingen van de sector.

De algemene regels zijn niet van toepassing op delen van de kabel die zich aan de landzijde van de laagwaterlijn/basislijn bevinden. Naar aanleiding van de opmerking van TenneT is artikel 6.16a zodanig aangepast dat daaruit ondubbelzinnig het toepassingsbereik van de paragraaf ten aanzien van kabels blijkt.

Overgangsrecht

NWEA vraagt om duidelijkheid vooraf over de welke vergunningvoorschriften worden vervangen door de algemene regels. Gemini vraagt om adequaat overgangsrecht met betrekking tot bestaande vergunningen.

Toelichting ministerie van IenM:

Naar aanleiding van de opmerkingen is in het wijzigingsbesluit een overgangsrechtelijke regeling opgenomen. Voor de bestaande vergunningen wordt een overgangstermijn van 6 maanden in acht genomen. Dit geeft het bevoegd gezag de tijd om de relevante vergunningen aan te passen aan de algemene regels, zodat voor de vergunninghouder helder is welke vergunningvoorschriften in de vergunning blijven bestaan en welke als gevolg van de algemene regels vervallen.

Meldingsplicht

NWEA wil graag duidelijkheid over welke documenten zullen voldoen aan de vereisten omtrent te verstrekken gegevens. NOGEPa vindt dat het plan grote onduidelijkheid laat bestaan voor belanghebbenden die worden geraakt door een plan van een exploitant en vraagt of de melding openbaar is en daarmee toegankelijk voor belanghebbenden.

Toelichting ministerie van IenM:

Naar aanleiding van de opmerkingen van NWEA is in de nota van toelichting verduidelijkt welke in de praktijk reeds voorhanden zijnde gegevens en documenten een invulling zijn van de bij de melding te verstrekken gegevens. De melding wordt niet gepubliceerd. Wel stelt het bevoegd gezag op basis van het bij de melding te overleggen werkplan andere gebruikers van het gebied, waaronder de in de omgeving actieve mijnbouw-ondernemingen, op de hoogte van de te verrichten activiteiten en stelt het een werkgebied in.

Normen

TenneT stelt kanttekeningen bij de in het conceptbesluit opgenomen technische normen en vraagt om meer duidelijkheid over de op zee toepasselijke normen.

Toelichting ministerie van IenM:

De normen die in het besluit worden gesteld aan elektrische installaties en kabels en aan onderhoud en onderzoek zijn enigszins aangepast ten opzichte van de ter consultatie gelegde versie van het concept-besluit. Voor elektrische installaties en kabels van het windpark wordt verwezen naar NEN 1010, NEN-EN-IEC 61936-1 en NEN-EN 50522. Het NNI werkt aan een nieuwe norm ter vervanging van NEN 1010. Deze norm wordt vooralsnog geschikt geacht voor windparken. Onderhoud en onderzoek moeten worden uitgevoerd volgens de door de sector algemeen geaccepteerde normen NEN 3840 en NEN 3140.

Regulering van kabels

Het Havenbedrijf Rotterdam vraagt om een verbod op het leggen van kabels in ankergebieden. Gasunie transportservices b.v. wil dat er voldoende afstand wordt gehouden tot buisleidingen met een gevaarlijke inhoud.

TenneT maakt enige opmerkingen over regulering van de ligging van kabels in de zeebodem, met name de begraafdiepte en kabelkruising.

Toelichting ministerie van IenM:

Deze reacties zien op het tracé van de exportkabel. De onderhavige algemene regels zien niet op het tracé van kabels; dit blijft onderdeel van de vergunning voor de bestaande windparken en zal voor toekomstige windparken die worden gerealiseerd onder het nieuwe stelsel, onderdeel vormen van de besluitvorming binnen dat stelsel.

Onafhankelijke deskundige

TenneT en NWEA hebben opmerkingen gemaakt over de verklaring van de onafhankelijke deskundige. NWEA heeft bezwaren tegen het vereiste om na aanbrenging van bebakening van een windpark een verklaring van een onafhankelijk deskundige te verstrekken.

Toelichting ministerie van IenM:

In de toelichting is een en ander verduidelijkt over de in het kader van de meldingsplicht over te leggen gegevens. Het besluit is zodanig aangepast dat duidelijk blijkt dat de verklaring van de onafhankelijke deskundige ziet op alle installaties die onderdeel uitmaken van het windpark, dus ook het transformatorstation van de exploitant.

Verwijderingsplicht

NWEA ziet bezwaren tegen de absoluut geformuleerde verwijderingsplicht van windturbines met het oog mogelijke nieuwe inzichten over natuurfuncties van de fundaties. TenneT maakt opmerkingen van dezelfde strekking met betrekking tot kabels.

Toelichting ministerie van IenM:

Het artikel betreffende het verwijderen van windparken en kabels is gewijzigd voor een betere afstemming met artikel 6.3 van de Waterwet en een nuancering in de verplichting tot volledige verwijdering. Het geheel of gedeeltelijk achterlaten van op de zeebodem opgerichte werken is in beginsel verboden op grond van artikel 6.3 van de Waterwet. Een vergunning op grond van dat artikel voor het (gedeeltelijk) achterlaten van een windpark zal alleen worden verleend als dit in overeenstemming is met het OSPAR-verdrag en het London Protocol (artikel 6.9 Waterbesluit).